Մ-Նղուամեի Էֆֆեար տե-
նեան 300 նիւսխե վերիւղ։ ա-
ռանվի գէյմէթի, Իսլամ-
պոլ իլին կէչէր ագճե 250,
վե ալթը պալաղը 125 ղրշ. վե
թաշրալար իլին քօսթ ափարա-
ը տախի իլինեան օլարագ, ու-
նեվի գէյմէթի սաղ ագճե
250, վե ալթը պալաղը տախի
125 ղրշ. օլմագ տբր։
Վե պէհէր նիւսխէսի 40 ը
փարաեան սաթըլմագ տբր։

Մխիթարեան Էֆֆեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱԵՒՐԷ

Իւրաքանչիւր գէհէր սաթըրը
իկի պիրինճի տէֆտառա 3,
էրբինճի տէֆտառա 2, վե ի-
չինդէքի գէ ասլիր սէֆարա-
սա 1 էր ղրշ. ալընաճագ տբր։
Մէքթուպ վե ասլիբէ,
Պէյ-օղլունտա Յօղրաւ-եօլու
467 նիւմէրօլու խանէսէ ԼԷ-
ՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏ թարգ-
նէսինտէ, Կարապետ Ա. Փա-
նոսեան իմզինէ կէօնտէրիլէճէ-
տբր։

ԻԶԻՒՆՃԻՒ ՍԷՆԷ | ՍՏԱՆՊՈՒԼ ՕՐԷՄԱՋԱՆ 0 | 1868 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7 ՇԻՇԴԱ ԻՐԹԼԱՍ | ԱՎԱԳԱՆԳԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19 | ՆԻՒՄԷՐՕ 823

ԻՍԹԱՆԳՈԼ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7.

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Ինկիլթերրանդն եէնի վիւքէլասը քեամիլէն թէշքիլ իտիլմիշ տիր։

Գու եէնի վիւքէլա, մէմուրիյէթէ կէչէր կէչմէզ, պիւյիւք պիր խարիճի բօլիթիգա կիւճլիւյիւ գարշըսընտա պուլունմուշ տուր։ պու կիւճլիւք Ցէվէլէթի ալինեէ իլէ Եունան հիւքիւմէթի պէյնինտէ վուգու պուլան մինաղատ տբր, քի Շարգ մէսէլէսի վէ Շարգ մուհարէպէսի տիմէք օլտուղունտան, Ինկիլթերրա վիւքէլաբնը ազ տիւշունճէլերէ վարտրրաճագ պիր կիւճլիւք սաեբլամագ։

Ինկիլթերրատա, տախիլ մատատէլր հագգընտա վուգու պուլան, վէ տահա վուգու պուլաճագ թէպէտտիւլաթլար, Ինկիլթերրանդն խարիճի բօլիթիգասը հագգընտա տախի պիր թէպէտտիւլաթ իլէրի կէթիրէպիլէճէքլէ՞ր մի — պունա, հիչ պիր վէճհ իլէ ինանամտեղզ —։

Վագտա պու եէնի վիւքէլատա, Մ. Գրայթ կիպի իֆրաթ տէրէճէ վէ հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլսուն, սուլհուն պագասընա թարաֆկիր գաթլար տախի վար տբր։ Ֆագաթ էքսէրիյէթի տախի պու էֆքեարտա պուլապիլէ՞րմիյիզ, եախօտ տահա աչըգընը սէօյլեյելիմ, Թիւրքիանդն պագայի թէմամիյէթինի թէհլիքէյէ վազ իտէճէք, վէ օլ պագտէ Ինկիլթերրանդն պիր մուհարէպէյէ տախիլ օլմասընը մութլագ սուրէթտէ մաթլուպ իտէճէք օլան պիր խուսուս տախի մէյտանա չըգտըգտա, Ինկիլթերրա զնատէ թիճարէ՞թ նէզարէթի նասիհաթընա մը սիւլիք իտէճէք, եօղսա խարիճիյէ նէզարէթի նասիհաթընա մը։

Իհթիմալ տբր քի, տայիր խուսուսլարտա, Մ. Գրայթ ֆըրգասընտա պուլունանլար։ հէր վէճհ իլէ քէնտի բօլիթիգալարընը եիւրիւտէպիլսինլէր։ Ֆագաթ Շարգ հագգընտա տախի էօյլե օլապիլէճէյինէ իհթիմատ իտէմէյիզ։ պա խուսուս լօրտ Սթէնլի կիպի իֆրաթ տէրէճէ սուլհթարաֆտարը օլան պիր խարիճիյէ նազըրընդն, մէմուրիյէթտէն չէքիլմէսինտէն սոնրա։

Ինկիլթերրատա բօլիթիգա իւզէրինէ բարլամէնթ օլարրն իճրա իլէտիքի թէէսիր։ վէ էֆքեարը ամմէ ամնասը սաեբլան Լօնտրա ղազէթալարընդն տախի բարլամէնթ օլար իւզէրինէ իճրա իլէտիքլէրի թէէսիր, նէ տէրէճէլէրտէ օլտուղու թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։ իմամ, մէզքիւր ղազէթալարընդն պիրինճիլէրինտէն սաեբլան Բ-Լ Մ-Լ Կ-ԼԷՐԻՆ պու պագտէ սէօյլէտիքլէրի պագը ճիւմլէլէրին խիւլասասընը տէրճ իթմէք բէք միւնասէպէթլի սաեբլաճագ տբր տէյի զանն իտէրիզ։

«Լօրտ Սթէնլինին խարիճի մատատէլէր հագգընտա գուրլանմըշ օլտուղու բօլիթիգասը մէտհ իթմէք, պունատան ագտէմ էօյլե պիր մատա սըրասընա կէչմիշ իտի քի, շիմտի պու բօլիթիգա իւզէրինէ հայրան օլաճագ նէ՞վար տբր տէյի սիւալ իթմէյիմիզտէ, իֆրաթ տէրէճէ պիր պէտիտահ սըրասընա կէչմիշ օլաճաղզ։

«Եվէթ, տեյէճէք տիրլէր պիզէ, Լօրտ Սթէնլինին բօլիթիգասընա հայրան օլունմասընդն սէպէպի չու տուր քի, լօրտ Սթէնլինին «Ֆագաթ միւտահէլէ իթմէմէյէ գաթիէն չարար վէրմիշ իտի։

«Իյի։ Ֆագաթ միւտահէլէ իթմէմէքլէք։ հիչ պիր վէճհ իլէ, պիր բօլիթիգա սաեբլամագ։

«Միւտահէլէ իթմէմէքլէք, բօլիթիգաճա նուֆուզ ու թէէսիրի զարպ իթմէքլիքտէն պաշգա պիր շեյ տէյիլ տիր։

«Էկէրչէ, Ինկիլթերրանդն, մէսալէ, թիւճճարիկէտէն մատատա հիչ պիր խուսուսատա, խարիճի մէմալիքլէր իլէ պիր միւնասէպաթը եօգ իսէ, խարիճիեէ նէզարէթմիզի գարամամը վէ էլչիլէրիմիզի տախի կէրի չաղըրմալըեզ։ չիւնքի իչ հայրընդ մէսալէհի թիւճճարիեէյէ գայրրատա, գօնսօլօսլարրմըզ։ իճճապ իթթիֆինտէն տահտ ալէատ սուրէթտէ, անդն մէնֆաաթլարընը մուհաֆազա իտէպիլիրլէք։

«Ֆագաթ իհթիմալ տբր քի, էհալի, լօրտ Սթէնլինին «բօլիթիգասընա» անճագ պու խուսուս իչին օրմանըզ, իլա պիրազատա, անլաշըլմագ պիր թարիգ իլէ էվրօրանդն սուլհ ու սալահը պագասընա եարտամ իթմիշ։ վէ էվրօրա էհալիսինին մէգատիրշինասլըրընա վէ բիյէթինէ շաեան պուլունմուշ օլմասը իչին, պէյէնմիշ տիր։

«Լօրտ Սթէնլի նէ իչ կէօրիւր, վէ նէ տէ գրիթիգա իտէր։ Ֆագաթ չու խուսուսու պէեան իտէր քի, նէ զաման պիր ատամ, էլէրինի ճէպինտէ՝ տիշարը չըգարմադըզդն, պիր գավրանը, տուրուպ սոնունա գատար սեյր իտէր իսէ, էէնիլէն ֆըրգա թարաֆընտան հիչ պիր վէճհ իլէ պիր մէգատիրշինասլըգ պէքլէ էէմէզ։

«Բուսիա իլէ հիւսնիւ մուամէլէտէ պուլունմագ գօլայ տբր, տեր լօրտ Սթէնլի, Ֆագաթ անճագ պիր գավլ իլէ, եանի, Բուսիանդն, Թիւրքիա հագգընտա իսթէսիյինի իճրա իթմէսինէ միւսատտէ իթմէքլէ։

«Քէզալիք Բրուսիա իլէ իսի պիր միւնասէպաթատա պուլունմագ գօլայ տբր, անճագ անդն Ֆրանսատա իսթէսիյի կիպի պիւյիւմէսինէ միւսատտէ կէօսթէրմէքլէ։

«Ֆագաթ եաս չիմտիեէ գատար օլանլար, եախօտ օլապիլէճէքլէր հագգընտա Ֆիւթուսուզ տուրմագլա, Բուսիանդն տահա պիւյիւմէսի էանիր։ ալընմասընա վէ Բրուսիանդն իսէ քիւչիւմէսինէ, Ֆըրանսա տէվլէթի կիպի արգու կէօսթէրմէքտէ օլան սայիր պիր տէվլէթին (Ա. վըսթրիանդն) մուհապէթինի նասը՞ր ճէլպ իտէպիլիրիզ։

«Պիզ իսքեամթ օրմուշուզ տուր քի, էվրօրանդն եէնիտէն թանպիմ վէ թէվզի օլունմասընա շեատէթլէ գարշը կէմէքլեք էֆքեարը հիչ պիր վագրթ, լօրտ Սթէնլինին պինինէ կիրմէմիշ վէ կիրմէճէյի տախի եօգ տուր։

«Քէնտի Օբրիդ-Ռիչէյ, եանի հէր կիտիչի խայրլը կէօրմէքլիյի, քէնտինէ էօյլե էօյրէտիր քի, նէ օրմուշ իսէ, իյի օրմուշ տուր։

«Լօրտ Սթէնլի իչին, իքի տէվլէթին 50չէր միլիոն էհալիսէրի օրմուշ, եախօտ պիրիսինին 70 միլիոն վէ տիկէրինին իսէ 30 միլիոն էհալիսի պուլունմուշ, ասլա վազիֆէ իտէճէք պիր մատատ սաեբլամագ։

«Իքիսինատէն տախի հուսուլէ կելէն եէքիւն, 100 միլիոն տէյի՞լ մի։ Հիսապտա պիր եանդրշըրգ վա՞ր մը տբր։

«Ֆագաթ պիրիսինին չօգ իլէրի կէթմէմէ, վէ տիկէրինին կէրիտէ գարմասը իլէ, էվրօրա մուվագէնէսինէ իտէպ կէմիշ օլտուղու հիսապընը նէ՞ եարմալըեզ։

«Լօրտ Սթէնլի, Բուսիանդն հարպիեէ նէզարէթի ալէթի օլան Լէվանթ Բուսամ դագէթանդն մէտհիեէսինի գապուլ իթմիշ, վէ թէէսիֆ իտէրէք սէօյլէրիզ, անդն մէտհիեէսինի շաեան տախի պուլունմուշ տուր։

«Իլք տէֆասը օլարագ, տեր Էվ-լէ-Բուս։ «Բուս, Շարգ խրիսթիեանլըգը արզուլերինէ, պիր Ինկիլեզ էհլի բօլիթիգա «Ռարաֆընտան ատատէթ իւզրէ նազար «օլունմագտա տբր։ . . . լօրտ Սթէնլի «նիհայեէթ, իչին ատվալը սահիհէսի իւ-«զերինէ աչըգ սուրէթտէ սէօյլէմէյ։ «գարար վէրմիշ պիր — էօյլէ պիր մէս-«նէտտէ պուլունան պիր զաթ իչին, «պիւյիւք Ֆագեիէթ։

«Քէնտի ադգընտան չըգան քէլամըր-«տան ամնաշըլան շէյ չու տուր քի, խա-«րիճի մատատէլէրէ միւտահէլէ իթմէմէք-«լեք մէզատտի, Շարգ մատատէլէրինտէ «տախի գատ լանըլաճագ տբր։

«Օսմանլը տէվլէթինին ինտուճլըղը, վէ «տէրինինի տիւշունմէմէսի, պիր խէլա-«ճան զուհուրա կէթիրմ քտէ գտրար «գր լար իսէ, էվրօրա ուզագատան սէյիրճի «օլմասը իլէ, Թիւրքիանդն կիւճլիւք-«լերի, Թիւրքիատան տիշարը չըգմագ-«սրզան հալա օլագիլեր։»

«Շիւրհէսիզ իշերին էօյլե պիր հալտէ գարար գըլմասը, Բուսիանդն ա-լատտըը չէյ տիր։ վէ լօրտ Սթէնլի, միւ-տահէլէ իթմէյերէք, իշերին իսթէտիք-լերի կիպի հարէքէթտէ պուլունմասընա միւսատտէ իթմէքլեք վազ իթտիքտէ, Լէվ-լէ-Բուս իչին, օնտանատա զիեատտէ Ֆագեիէթի սահիպի պիր տատմ օլամագ։

«Պիզ օսմանլըլարա հէր վէճհ իլէ թա-լատֆկիր օլմագըզ արզուսունտա պու-լունանլարատան, քէզալիք անդն իչին Գրրմանա մուհարէպէ իթմէքլիյէ խա-հիշկէր օլանլարատան տէյիլիզ։ Ֆա-գաթ Բուսիա իլէ պիր օլամատըզ, վէ ա-նդն նիհէեթլէրի իճրասընա հիչ պիր վէճհ իլէ միւսատտէ իտէմէյիզ։

«Բուսիա պիւյիւյիւպ իլէրու եիւ-րիմէք իսթէր։ Թիւրքիա անդն էօնճէնտէ պիր գալէա տբր։ պու դալէաեա ատագանը-մասը, վէ Բուսիանդն պիւյիւյիւպ իլէրու եիւրիւմէսի, հէրսինտէն զիեատտէ, ին-կիլթերրատա մուզիրը վէ խարթարէնկիզ տիր։ իմոի Ինկիլթերրա Շարգ հագգընտա պիգայա պուլունմագ։»

Էօյլէ զանն իտէրիզ քի, Ինկիլթերրանդն էհլի բօլիթիգալարընտա, Բ-Լ Մ-Լ Կ-ԼԷՐԻՆ մէզքիւր պէեանաթլարընա մուխալիֆ օլան եիւզտէ օն քիչի տախի նատիր պուլունապիլեր, վէ պէօյլէ օլտուգտա, մէզքիւր ղազէթանդն եազըգլարը, Ինկիլթերրա բօլիթիգասը այնասը սաեբլապիլէճէյինտէ շիւրհէ եօգ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՑԵԼԷ

Էնօսիս նամ գուրսան վաբօրու իլէ, Հօպարթ բաշա հազրէթլէրինին բաքիպ օլտուղու պիր Օսմանլը սէֆինէսի պէյնինտէ, պիր չաթըշմա վուգու պուլմուշ տուր տէյի, տիւնքի կիւն պիր թէվաթուր զուհուրա կէլմիշ իսի։

Լէվանթ Հէրալտը գավլինճէ զայէթ իհթիմատա շաեան սուրէթտէ օլարագ, մէզքիւր Խուսուս հազգընտա շու ատիիտէքի մալիմատլար ատզ օլունմուշ տուր։

Հօպարթ բաշա հազրէթլէրի Էնօսիս նամ գուրսանդն, տերուենտէ պիր թագրմ կէօնիւլլիւլէր պուլունտուղու հալտէ, Զէրիկօթթօ սուլարընտա էյլէնմէքտէ օլտուղու խապէրինի ալարագ, վէ պիր վաբօր իլէ օլ թարաֆա վարարագ, Զէրիկօթթօ լիմանընը ապլօգա իտէր։

Էնօսիս, տէնիզ ինեիւզ իւնիւ գաբլամը օլան սիստէն ֆայիտէմէնտ օլարագ, պիր թագրիպ լիմանտան տիշարը չը-գար, վէ պիւթիւն գուվվէթի իլէ Շի-բաեա գաշմաեա պաշլար։

Հօպարթ բաշա, Էնօսիսի գօվալա-մաեա պաշլար, վէ սէօյլէնտիյինէ նէ-զարէն, պու արատա մէզքիւր գուրսան, բաշանընդն վաբօրու իւզէրինէ ատթէշ իտէր։

Օսմանլը վաբօրու, Էնօսիսի Շի-բաեա գատար գօվալար, Ֆագաթ Է-նօսիս քէնտիսինի լիմանա ատթմըշ պու-լունուր։

Օլ վագրթ Հօպարթ բաշա հազ-րէթլէրի, պիր գաշ սաաթ մէօհլէթ վի-ըէրէք, մէզքիւր գուրսանը քէնտինէ թէսլիմ իթմէլէրինի, Եունանդն հիւ-քիւմէթի մահէլլիեէսինտէն մաթլուպ իտէր։ վէ օրմատրզը հալտէ, զօր իլէ պասրպ զապթ իտէճէյինի պիլտիրիր։

Ֆագաթ, Ատթինատան թալիմաթ ատզ իտիմէտիքճէ, Էնօսիս թէսլիմ իտիլէմէյէճէյի, բաշաեա պէեան գը-ըմնը։

Պունուն իւզէրինէ, տեր հալ Ատթի-նաեա խապէր կէօթիւրմէք իւզրէ պիր Եունան վաբօրու եօլա չըգարըլըր։

Եունան հիւքիւմէթի պու վագատեը տույտուգտա, տեր հալ Շիրաեա տուղ-ղու եօլա չըգմալարը իչին, Հէլլաս նամ ֆըրգաթօն վէ Ատֆիթրիթ նամ գօրվէ-թէ էմր վէրիր։

Հօպարթ բաշանընդն թէլէկրաֆը տա-խի, չարշէմպիհ կիւնիւ Օսմանլը տու-նանմասընդն եօլա չըգմասընտան պիր գաշ սաաթ սոնրա, թէրսանէյի ամէրէ-յէ վասրլ օլտուղու, վէ սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, իքի զրթա զըրհլըլարա, տուղրու Շիրաեա կիտէրէք Հօպարթ բաշա հազրէթլէրինին էմրինէ միւնթա-զըր օլմալարընա էմր վէրիլմիշ պուլուն-տուղու տախի անլաշըլմըշ տբր։

Էօյլէ իհթիմատ օլունուր քի, Հօ-պարթ բաշա հազրէթլէրի, թահրթը գո-մանտասընտա պուլունան ֆըրգայի տու-նանմա պէօյլէլիքլէ գուվվէթլէնտիրիլ-տիքտէ, Էնօսիսին հէր հալտէ քէնտի-նէ թէսլիմ իտիլմէսինի մաթլուպ իտէ-ճէք տիր, վէ բէտտա իլէ ճեվապ վէրիլ-տիքտէ, ճէպրէն զապթ իթմէք իւզրէ մուհարէպէ իտէճէք տիր։

Լէվանթ Հէրալտ պունու նէշր իս-լէմէք իւզրէ իքէն, Թրիէսթէ վաբօ-րու իլէ շու ատիիտէքի մալիմաթը իտ-ինմիշ տիր։

« Դեկտ. 14 իւնճիւ կիւնիւ սապահրը, Իզմէտտին, Շիրաման իւչ միլ գաւառը ուզագլըգտա, Աբբրմնօսի սուլարընտա, Էնօսիսի գովալամագտա իտի։

« Իզմէտտին, պիր թօր ամիսը, ֆագաթ տէնիր քի, պու թօր կիւլլէսիզ իտի. Էնօսիս պիր կիւլլէ իլէ ճէվապ վիրէրէք, Օսմանլը վաբօրունուն տավլունպաղընը սագալթլատը։ Իզմէտտին, կէօրիւնմէքտէ օլան Ամիրալ ֆըրգաթօնունուն իմտատ իսթէտի։

« Օլ վագթի, Հօպարթ բաշա հազրէթլէրի, Էնօսիսին իզէրինէ վարարագ աթէշ իթմէէ դաշլատը, Էնօսիս տախի պիր կիւլլէ աթարագ, ֆըրգաթօնուն սանտալլարընը էզ իպ բարչա բարչա էյլէտի. վէ Շիրա-լիմանընտան իչերի կիրտի։

« Հօպարթ բաշա, քէնտի ֆրգաթօնու, վէ Իզմէտտին իլէ, արգասընտան կիթմէյէ պաշլատը։

« Հօպարթ բաշա հազրէթլէրի տէմիր աթար աթմազ, էճնէպի գօնսօլօսլարտան իպարէթ օլարագ պիր մուհաբէմէ տիվանը թէշքիլ իտիլմէսինի, վէ օլ մահքէմէտ, Էնօսիսին, պիր հարպ սէֆինէսի իզէրինէ աթէշ իթմիշ օլմասը իչին, պիր գուրսանլըդ իճրասը թընտա պուլունմուշ սաեըլըպ եախօտ սաեըլմասն ատաղընը, վէ կէրէք Էնօսիսին վէ կէրէք Քրէթին, Օսմանլը հիւքիմէթինէ թէսլիմ իտիլիպ եախօտ իտիլմէսինէ հիւքմ իտիլմէսինի մանթլուպ էյլէմիշ տիր։

« Շիրանըն մէմուրու մահէլլեէսի պու պապտէ պիր թալիմաթը պուլունմատըղընը պէէան իթտի. պատէհու մէմուրու միւմայիլէյ, պէրապէրինտէ էքի գօնսօլօս պուլունտուղու հալտէ Օսմանլը ֆըրգաթինինէ կէթտի, վէ վուգու պուլան խասարաթը մուսալնէ էյլէտի. պատէհու Բանհէլլինիօն նամ Եունան վաբօրունու Բիրէէէ իրսալ էյլէտի։ Եունան հիւքիմէթի պու խաբերի ալտըգտա, տէրունինտէ 1,300 նէֆէր ասքէր պուլունտուղու հալտէ Հէլլաս նամ ֆըրգաթօնու եօլա չըղարտը։ Եունան ֆըրգաթօնու Շիրաեա վասըլ օլուր օլմազ, Հօպարթ բաշանըն կէրի չէքիլմէսինի մանթլուպ էյլէմիշ, վէ բաշա տախի թալիմաթը պուլունմատըղընան, ամենիզ այլմըշ տուր։

— Տիւն սապահ, Թրիէսթէ վաբօրու իլէ կէլէն քանֆէթի Եունան թէպաալարը, թէքրարէն վաթանլարընա կէօնտէրիլմէք իչին Զապթիյէէ նագլ օլունմուշլար տըր։

— Եունան կէմիլէրինին Օսմանլը սուլարընա կիրմէլէրինէ միւսաատ իթմէմէլէրի իչին, լազըմ կէլէն մահէլլէրէ թէլէկրաֆլէ էմր իտիլմիշ տիր, հալէա Օսմանլը լիմանլարընտա պուլունան Եունան կէմէլէրինէ կէլինճէ, պու կիւն եարին պիր իլան նէշր օլունուպ, նէ սուրէթլէ լիմանլարտան չըղահաղլարը պիլտիրիլէճէք տիր։

— Եունան սէֆարէթխանէսի իլէ քանսօլոսխանէսինին տէֆտէր վէ էվրագլարը Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ հըֆզ իտիլէճէք իմիշ։

— Աթինա վէ Շիրաման ալընան մէքթուպլար, Եունանտա ուճ տէրէճէ պիր հարէքէթ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղունու պիլտիրիլէր. թահրիրի ատաքիր օլունմաք էմր օլունմուշ տուր։

— Լօնտրատա Տէվլէթի-ալէյէ սէֆիրի տէվլէթլու Գոսթաքի Միւսիւրիս բաշա հազրէթլէրի բէնչէնպիհ կիւնիւ ատամը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

— Դէյչն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, տէվլէթլու Սալի բաշա հազրէթլէրի մապէյնի Ֆումայունա ալիմէթլէ, զաթը հազրէթի խիլաֆէթբէնահի իլէ խայրի միւատէթ միւշավէրէթի իթմիշլէր տիր։

— Տիւն կիճէ սաաթ ալթը բատատէլէրինտէ, Սուլթան-Պաեազիտտէ միճէատէտէն ինչա օլունմադտա վէ թէքմիլ օլմասընա եապըն պուլունան միւքէմմէլ քեարկիր իտանէ, քի պիր նէզրէթ էպնիեէսի օլաճադտը. գազաէն թուլթուշարագ, տէրունինտէ պուլունան ալշագ էպնիյէլէր քեամիլէն եանարագ, եալընըզ տիվարլարը դալմըշտըր։

Պիր գըղ ըլճըմ, օլ կէնիշ սօգաղընը գարշը թարաֆընտա պուլունան պիր պինաեը տախի թուրթուշտուրմուշ օլուզունտան, օլ տախի եանըպ քիւլ օլմուշ տուր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖԻՃԷ

Մանչեսթէր Գարտիան Ընկէրտի.

(Ազան Ըլ-Ընը.)

Ֆրանսա

Փարիզ 15 դեկտեմբեր.

Պու կիւնքի Մօնիթէօր ըտէ իբի սաեա ֆէրման նէշր օլունմուշ տուր։ Պիրինճիսի, դէկտ. 3-ե Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ ագտ օլունան ահանամէյի թահսին իթմէքտէ տիր, քի մէզքուր ահանամէ իլէ Ինկիլթէրրա, Թիւրքիա վէ Եունան միւսանէթինտէ ճարի օլան թէլէկրաֆ մուխապէրաթընըն իւճրէթի ֆիեառիը թէնզիլ իտիլմիշ տիր։

Իքինճի, ֆէրման, ադճէթլի տայիր օլան ահանամէ հագգընտա Եունանտէվլէթինին բոյլի բիզա կէօսթէրմէսի մատաէսինին, Ֆրանսա թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ օլմասընը թահսին իտէր։

Ինկիլթէրրա

Դեկտեմբեր 9 թարիխլի Լօնտրատան ալընան պիր թէլէկրաֆ, Մ. Լէյարտընը Եափրա մէմուրու նասպ օլունմուշ օլաուզունու պիլտիրիր։

Լօնտրա 15 դեկտեմբեր.

Լօրտ Մթէնպի, Մ. Բասսամա պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, Հապէշիստանտա չէքտիկի բէնճ ու միհնէթ մուգապիլ օլարագ, քէնտույէ 3,000 ատէտ Ինկիլիզ լեբասը իհսան օլունմուշ օլաուզունու պիլտիրմիշ տիր։

Տօքթէօր Պլան իլէ, ժէնէրալը սանի Մ. Բուլոուեա, հէր պիրիսինէ 2000 լիրա իհսան պուրուլմագտա տըր։

Ֆրանսա

Փարիզ 16 դեկտ.

Եարընքի կիւն, իմբէրատէրը հազրէթլէրի իլէ իմբէրատօր Ֆասիլեասը, Թիւյեբրի սէրայընա ալտէթ իտէճէքլէր տիր։

Թարիճիյէ նազրը Մ. տը Մութիյէ-նին սրհէթի իւզէրինէ էնտիշէ օլունմագտա տըր։

Թրանսիլվանիա

Բէճ 16 դեկտ.

Հէրմանշթատտան (Ավսթրիա) տընան թէլէկրաֆլար, Թրանսիլվանիատա, Բուման մկլէթինտէն պուլունան ատաքիրի օրտուսան գաչբրթմագ իսթէյէն պիր թագըմ խաֆի մէմուրարան բոյնա թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ օլտուղարընն պիլտիրիրլր։

Լօնտրա 16 դեկտ.

Լա Գոբէսբօնտէնչիա նամ զազէթա, տիւք տը Մոնբանսիէնին խաբանիա գրանլէթի գազէթասընընա տայիր խաբընը սուրէթտէ պահսալար եազմագտա տըր։

ԹԻՐՔԻԱ ԵՎ ԵՈՒՆԱՆ

Պէրլէն 16 դեկտ.

Բրուսիանըն բէսմի զազէթասը պուլունան ԼԸ Բրօվէնսիալ Գօրէսբօնտանս նամ զազէթա տէր քի, իմբէրատօր իւզէրէ տավրանմալարը հազգընտա տէվլէթլէր թարաֆընտան վուգու պուլան նասիհաթլարընը Թիւրքիա վէ Եունան տէվլէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունաճաղը, վէ Շարգտա մուհարէպէ գօրգուլարընըն տէֆ խարիճէէկի մէմուլ օլունմագտա տըր։

Ֆրանսա

Փարիզ 16 դեկտեմբեր.

Ակշամքի Մօնիթէօր տէր քի Ուլահ Պուլտան վիքէյասընընը թարիգի բօլթիլլեէսի հէր եէրտէ էյի զասրլեայէթի պուլմուշ տուր. Կիգա գապինէ թօսունուն կէրէք լիսանը վէ կէրէք ամվար ու հարէքէթի դայէթ խօշնուտ օլունաճագ սուրէթտէ տիրլեր. քեաշքի Ուլահ Պուլտանըն մէնֆաաթը սահիհէսինէ քեամիլէն մութապագ օլան իշպու բօլթիգա գամիէն դայէպէ իթտէ իտի. Էվվօրա տէ լեթլէրի, նասրը քի Ուլահ Պուլտան մէսէլէսինտէ, էյլէտէ Եունան մէսէլէսինտէ իթթիֆագ իւզրէ հարէքէթ իթմիշլէր տիր. Բարիս ահանամէսինի իմգալանան քեաֆֆէյի տէվլէթլէր, հուգուգու նասա բիայէթ իթմէսինի Եունան հիւքիմէթինէ նասիհաթ իթմէքտէ վէ կէրէք Իսթանպօլտա վէ կէրէք Ամինատա իմիտատ ու պասիրէթ էֆքեարլարընընը զալէպ իթմէսինէ չալըշմագտա տըրլար. Պու մնատտէ հագգընտա քեաֆֆէյի մուազզամ տէվլէթլէր պէյնինտէ պուլունան հիւսնիւ իմթիզաճ, սուլհ ու սալահընը պագարընա էնպէօրիք պիր թէմինաթ օլուպ, տիվլօմաթճա մուարազա սէպէպլինտէն թիւրքիա իլէ Եունան պէյնինտէ զուհուր իտէն կիւճլիլիքլրին էօնիւ ալընապիլէճէկինէ իւմիտ կէօսթէրմէքտէ տիր։

Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսու

Լօնտրա 16 դեկտեմբեր.

Ումում գամարասընըն թէճէմմիւի մահը հալին 19 ունա, վէ Լօրտլար գամարասընըն քիւչատը տախի էօնիւմիզտէքի փետրվար այըն 11 ինէ գատար թէէխիր իտիլմիշ տիր։

Մէսարիֆի ասքէրիյէ նէզարէթի, մալիյէ Լօրտլարընտան պուլունան գաբթէն Վիվիանա իհալէ օլունմուշ տուր։

Լէյզտ 17 դեկտ.

Վիքէյաճա պիւ հրան վէր տըր. մալիյէ նազրը իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։

Փարիզ 17 դեկտեմբեր ռեշմին ռասմի 4 վէ 30 դոլլարընդա.

Մ. տը Մութիյէ քէսպի իֆագաթ իթմիշ տիր։

Փարիզ 18 դեկտ.

Մ. տը Լավալէթ, իսարիճիյէ նազըղրը. Մ. տը Ֆօրսաս, տախիլիյէ նազրը, վէ Մ. Կրէսիէ, թիճարէթ վէ նաֆիա նազրը նասպ օլունմուշլար տըր. քէզալիք Մ. տը Մութիյէ տախի Սէնաթօ մէճլիսինէ ազա նասպ օլունմուշ տուր։

Մօնէթէօր զազէթասը, Թիւրքիա իլէ Եունան պէյնինտէ վուգու պուլան գաթի մուամէլէյի թատտիգ իթտիքտէն սոնրա, ումարըզ քի տէր, տէվլէթլէրին պիրլիքտէ հարէքէթ իթմէլէրի, վէ էֆքեարճա իթթիֆագ իւզրէ պուլունմալարը էլէ, մէզքիւր հալին նէթիճէլէրինի հուտուտ թահթրնա վազ իտիպ, խաֆիֆլէթտիրէպիլէճէքլէր տիր։

ԹԻՃԱՐԻԹԷ

Մարսէյլ 16 դեկտեմբեր.

Թունա պուղտայը եումու. 127/123 Ֆրանգ 31.

Էնկլ պուղտայը եումու. 130/126 Ֆրանգ 32 50.

Սիրիա սուսամը Ֆրանգ	56
Ազօֆ քէթէն թօխում. Ֆր.	34
Անատօլու » » »	36
Զէյթին եապը մայիս ամբնատա Հէսլեմ օլունմագ իւզրէ Ֆրանգ	64.
Ատանա բամուղու տուրկուն Ֆր.	95
Կուրճի բամուղու Ֆրանգ	87.50
Գօզա իրէք տուրկուն.	

Լիվերբուլ 16 դեկտեմբեր.

Օրլեա Նիւ-Օրլեանա բամուղու	10 3/4
Իզմիր բամ. զու	9 1/8

Մարթը 800 պաղնա. ամերիկեան մէյեալ տրը.

Լիվերբուլ 15 դեկտեմբեր.

Բուամ-ալի վէ Թունա պուղ.	42/16
Մըսրը պուղտայը հազըր	38
Ակֆիսն գաֆի	34

Մանչեսթէր 17 դեկտեմբեր.

Թունա պուղտայը եումուշագ	128/124

Ֆրանգ 31.

Գօզա, իրէք տուրկուն.

Բամուգ »

Լիվերբուլ 17 դեկտեմբեր.

Զախայիր հիւքսէլմէքտէ տիր.

Թանկարօգ 53.

Դեկտեմբեր 18 բէնբրը.

ԷՍՏԱՄԲՈՒՄԻՆ

Փարիս.

Ակշլատը	38,65
Գաբանտը	38,20

Լօնտրա.

Ակշլատը	38 1/8 ատէն 38 7/8
Գաբանտը	38 1/8 ատէն 38 5/8

Օսմանլը իսթիգրազը.

Ակշլատը	305
Գաբանտը	310

Ֆրանսրզ ֆօնտասու 0/0 3 ֆայիզի.

Ակշլատը	70, 7 1/8
Գաբանտը	69,90

Իթալեան ֆօնտասու.

Ակշլատը	57 —
Գաբանտը	56,55

Ինկիլիզ ֆօնտասու.

Ակշլատը	92 1/8
Գաբանտը	92 3/8

ԷՍՏԱՄԲՈՒՄԻՆԷ ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Դեկ.	6	Ակշամ գաբանտը	41-36
»	7	Սապահ ակշլատը	41-20
»	»	Էն եիւքսէք	41-27
»	»	Էն ակշաղը	41- 7
Սաաթ 5			——

ԱԶԳԱՑԻՆ

Խրտվիլ Մըսրը հազրէթլէրի Երուսալէմ միւքէրի մէսէլէսինտէն ալալեր, օրտուսա պուլունան եպիսկոպոսլարա էմր վէրմիշ տիր քի, քէնտի տավալարը հէր նէ իսկ, պիլ իսթիտատ պէէան իլէսինէր.

— Լսիկի վագրթլարուան գալմա օլարագ, Պուխարատա վագը Սրմէրգանտա չէ հրի քիւթիւպխանէսինտէ պիր չօգ եազըսը քիթապլար պուլունտուղու, վէ մէզքիւր քիթապլարը իչինտէ հայճալարը տախի օրտուղու թէվհիտ ուրան տըր։

— Մէսմուխիդէ նազարէն, գիր. Զալալեանը իլիմասընա թէվֆիգան, Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան չէ հրի մէպպուրա խասէթէն թէլէկրաֆ չէքիլմէք, օլ պապտէ պիր մանիմանթը սահիհ իսթէնիլմիշ տիր։

Նեբոս ոքնաքնին նամակին պատասխանը.

Դ.

Հռովմի հետ դաշնակցութեան մը մանալուելի քաղաքական նշանակութիւն ունի ըսինք քան թէ կրօնական։

Ամերիկայ է գուցէ միայն որ՝ կրօնական ազատութիւնը կէտ առ կէտ կը յարգէ, իսկ ուրիշ տեղեր այս ազատութիւնը խաբուսիկ է։

Հիւնքեարպէէնտիեան տէր Ցովհաննէս քահանան փարիս այն պայմանաւ ընդունուած է որ՝ չը կարենար առ լուսաւորչականութիւն հրաւիրել ուրիշ մը, այլ արդէն Լուսաւորչական գանուածները պիտի հովուէ։

Անգլիոյ մէջ Իռլանտայի եկեղեցւոյն վէճը չի մոռնանք, նմանապէս Ռուսիոյ կառավարութեան Լեհերուն դէմ բռնած քաղաքականութիւնը։

Կրօնքն ազատ է այն կառավարութեան մէջ՝ որու կանոններուն մէջը՝ երբէք կրօնքի խօսք չի կայ։

Մենք մերը նայինք հիմայ։

Մեր կրօնքը այսօր թէ արեւմուտքէն եւ թէ արեւելքէն շրջապատեալ է։

Արեւելքէն կը վախնանք որ՝ չըլլայ թէ՝ կրօնքնուս միաձեւութեամբը ազգութիւնս ոչնչանայ, իսկ Արեւմուտքէն այդ վախը յունինք կրսեն, որովհետեւ Նաբոլէօն ազգութեանց պաշտպան կը հռչակէ զինքը, իսկ Պիսմարգ կրսէ, այն ազգութիւնը որ՝ այբարհագրական դիրքով չի կրնար պաշտպանել ինքզինք, կենդանի ազգութիւն չէ, ուստի խնդրոյն որ կողմը որ դառնալու ըլլանք առջեւնիս ազգութիւն մը կուգայ։ Ռուսական եկեղեցիէն կը վախնանք՝ Ազգութեան համար, Լատին եկեղեցիէն կը վախնանք աշխարհագրական դիրքի նկատմամբ՝ Ազգութեան համար, իսկ Մահմետական կառավարութենէն երբէք վախ չունինք, քանզի քրիստոնեայ չէ։

Ուրիշ կէտ մ'ալ կայ որ՝ մոքէ չի հանենք։

Այսօր եւ վաղը Ռուսական կառավարութիւն ըսելով՝ Ռուսական եկեղեցի կը հասկնանք եւ պիտի հասկնանք, իսկ Նաբոլէօն ըսելով՝ Հռովմայ եկեղեցին չենք կրնար հասկնալ, այլ ալ աւելի՝ Պապ ըսելով հասկնալու ենք իր մէջ զՆաբոլէօն, որմէ կը հետեւի թէ՝ Ռուս ըսելով գիտենք կրօնքի եւ քաղաքականութեան տիրող, իսկ Նաբոլէօն ըսելով կրօնքին գերի, իսկ քաղաքականութեամբ տիրող։

Արեւմտեան կրօնքը՝ ազատութեան, յառաջադիմութեան եւ քաղաքակրթութեան թշնամի։ Արեւելեան կրօնքը՝ ինքնօրէն եկեղեցւոյ թշնամի։ Ասոնց երկուքէն առաջինը մարդկութիւնը կը խղդէ իր կրօնքովը, իսկ երկրորդը ինքնօրէն եկեղեցին եւ ազգութիւնը իր քաղաքականութեամբը։

Արեւմուտք օր օրի կրօնական ազատութիւնը կատարելագործելու վրայ է, իսկ արեւելք կը շարունակէ եւ պիտի շարունակէ իր քաղաքականութիւնը մինչեւ Սլավեան միութիւնը կերպարանաւորի։

Արդ եթէ արեւմտեան կրօնքին վրայ յոյս դնենք՝ օր մը եթէ քաղաքականութիւնը փոխուի, պիտի ապատամբինք անշուշտ յոյս դրած կրօնքնուս դէմ՝ քանզի ազատութիւնը, յառաջադիմութիւնը եւ քաղաքակրթութիւնը կանիծէ։

Եթէ արեւելեան եկեղեցւոյն յարինք՝ մեր ինքնօրինութիւնը վրայ պիտի տանք այսօրուընէ։

Մարդ մը որչափ ալ ինքնօրինութիւն մը ունենայ, դարձեալ եթէ պատուոյ եւ արիւնի տէր մարդ է՝ պէտք է պատերազմի ատոր թշնամւոյն դէմ, քանզի եթէ չես գիտեր փոքրին յարգը, չես կրնար նաեւ գիտնալ մեծին յարգը։

Ուրեմն ի՞նչ ընել պէտք է մեզի։

Որովհետեւ ինչպէս ըսինք, ամենուս բնտռածը ազգութիւնն է, եւ արեւմուտքի մէջ օր օրի այս ազգութեան ոգին ուժ առնելու վրայ է, ուստի պէտք է հետեւինք անոր՝ այսինքն արեւմուտքին եւ ոչ միայն Նաբոլէօնին։ Արեւմուտքին հետեւելու համար ուրիշ բան պէտք չէ, այլ քաղաքակրթութեան հետեւիլ միայն կը բաւէ։ Քաղաքակրթութիւնը կը պահանջէ որ՝ մեծ կամ փոքր՝ ինքնօրինութեան յարգը գիտցած ըլլաս։ Արդ երբ կրնդդիմանանք արեւելեան եկեղեցւոյն հետ միանալուն՝ այս ընդդիմութեամբ ապացոյց կուտանք Եւրոպայի որ ինքնօրինութեան յարգը գիտցողներէն ենք։ իսկ երբ անոր դեմ դնելով ուրիշ եկեղեցւոյ մը յարինք՝ այս ապացոյցը մենք ինքնին յեռա կոչած կըլլանք։ քանզի խնդիրը ինքնօրինութեան պահպանութիւնն է, մանաւանդ երբ կը նկատենք որ՝ բուն իսկ Պապական կրօնքին յարեալ կառավարութիւնները իրենց ազգային վերակենդանութեանը համար՝ պապին լուծէն ազատել կուզեն՝ մենք ազգութիւն դնելով առաջանիս որչա՜փ յիմարութիւն կըլլայ, անոնց արեամբ ետ քաշուած լուծին տակ մնալ։

Ուստի մեզ պէտք եղածն այսօր ուրիշ բան չէ, բայց միայն կենալ ուր որ ենք, պաշտպանել ինչ որ ունինք, եւ աշխատիլ որ՝ ոչ թէ կրօնքով մեկ ենք ըսենք Եւրոպայի այլ բարոյականով մէկ ենք ըսենք։ Կրօնքով յարել խիստ դիւրին բան է, այդ մեր գիտնալիք մէկ բանն է, ոչ ոք կրնայ մեզ մերժել երբ ուզենք իրեն յարել, բայց բարոյականով մէկ ենք կարենալ ըսելու համար աշխատութիւն պէտք է։ Այս աշխատութիւնը այժմ կատարելու ենք մեզի հետ միացէք ըսողներուն դէմ որ հաւասարաբար ըսելու վրայ են թէ արեւելեան եւ թէ արեւմտեան եկեղեցիներն, որոց երկուքն ալ ինչպէս ըսինք մեզ վնասակար են։

Ոմանք կրսեն որ հռովմայ եկեղեցւոյն հետ միանալով, Ռուսիոյ հայերը կը կորսընցնենք։ իսկ մաս մ'ալ Ռուսի եկեղեցւոյն հետ միանալով, պապական հայերնիս կը կորսնցնենք կրսեն։

Բայց ամենեւին եկեղեցւոյ ինքնօրինութեան կորուստը բանի մը տեղ չեն դներ։

Ես կրսեմ որ՝ մենք չենք միանար Հռովմայ հետ, մեր ունեցած ինքնօրինութիւնը վտանգի տակ չըգնելու համար եւ ոչ թէ Ռուսիոյ հայերը չըկորսնցնելու։

Ես կրսեմ որ չենք միանար Ռուսիոյ եկեղեցւոյն հետ, ոչ թէ Պապական հայերն չը կորսնցնելու, այլ եկեղեցւոյ ինքնօրինութեանը համար։

Այն որ չը գիտեր ինքնօրինութեան յարգը, չը գիտեր ազատութեան յարգը, այն որ չը գիտեր ազատութեան յարգը մարդ չէ, եւ եթէ մարդ չէ՝ ալ մտածէ թէ ազգ կը՞նայ կոչուիլ։

Ուստի ազգութիւն բառը եթէ երաշխաւոր մաքը կմբռնուի, այն ատեն պարտք չունինք որ եւ է մեկուն հետ խօսիլ, իսկ եթէ իրական կերպով կուզենք հասկնալ, այն ատեն կը պարտաւորինք այս իրականութենէ մեզ չեղեցնող որ եւ է փոքր կէտին դէմ ելնել։

Մեր ժամանակը հասած չէ դեռ կարծեմ այս բառին նշանակութիւնը հասկնալու, եւ անոր համար է որ՝ այս ու այն կողմ սիրահարեալ մարդոց պէս կը դեգերինք եւ կը կարծենք որ՝ կրօնական միութեամբ կամ լաւ եւս զոհողութեամբ ազգային միութիւն կըլլայ։

Ուրիշ առթիւ ըսած էինք, դարձեալ կըսենք՝ մարդկութիւննիս բնութենէն, ազգութիւննիս ծնողքէն եւ կրօնքնիս համոզումէն առած ենք։

Ուստի եթէ քաղաքակրթութիւնիս առաջ երթայ՝ կրօնքին բաժանումը ամենեւին մեր ազգութեանը վնաս մը չի տար։

Ինչո՞վ կրնայ յառաջ երթալ մեր մէջ այս քաղաքակրթութիւնը, կամ սանկ ըսենք, երբ ազատութիւն, յառաջադիմութիւն եւ քաղաքակրթութիւնը անիծող կրօնք մը ունեցած ըլլանք՝ կրնա՞նք յառաջ երթալ, — այո, կրնանք երթալ բայց խիստ ուշ, քանզի ամեն օր զանի անիծողը մեր տունն է, մեր աղօթատեղին է, եւ մեր խորհրդատունն է, նախ այն մեր չորս կողմի չրջապատող անիծողները վանելու պիտի պարտաւորինք եւ վերջէն ինքզինքնիս պիտի գտնենք։

Ուրեմն ինչո՞ւ համար մեր վաղուան վանելիքը այսօր հիւրնկալենք։ Ունեցածնիս տալ դիւրին է եթէ միեւնոյն վայրկեանին ուրիշ համահաւասար բան մը պիտի ընդունենք։

Ցանք եկեղեցւոյ ինքնօրինութիւնը, բայց ի՞նչ առնենք տեղը, — ոչինչ։

Ես չեմ պնդեր որ՝ պապական հայերը լուսաւորչականութեան հրաւիրենք, այլ կըսեմ որ՝ համոզենք անոնք որ՝ իրենք ալ մեր եկեղեցւոյ պէս ինքնօրէն եկեղեցի մը ունենան, ինչպէս որ Լուսաւորիչն ունէր, թող գեր։ Հաւատն ըլլայ կաթուղիկոսին, բայց ձեռնադրուի իր եպիսկոպոսներէն եւ ըլլայ անկախ այն ազատութեան եւ յառաջադիմութեան թշնամի գլխէն։ — ի՞նչ պիտի եղած ըլլայ այն ատեն վիճակնիս, բայց եթէ չորս կաթողիկոս ունեցած պիտի ըլլանք, որոնք օր մը կրնան Ազգին հետ իրարու բարեկամ եւ դաշնակից ըլլալ։

Ահա մեր եւ ազգին ուղած դաշնակցութիւնն այս է, այսինքն ազգային, եւ ոչ ուրիշ դաշնակցութիւն, քանզի կրօնական դար չէ ապրած դարերնիս, այլ Ազգային։

Ակէց զատ ընելիք որեւ է դաշնակցութիւններս մեր տէրութեան առջեւ ունեցած վիճակնիս ուրիշ դիրքի մէջ կը դնէ, մենք դաշնակից չենք կրնար ըլլալ որ եւ է մէկուն հետ թէ կրօնական եւ թէ որ եւ իցէ ուրիշ կերպով մը, քանզի մենք պարտաւոր ենք մնալ բարեկամ այն ամենուն հետ որ մեր տէրութեան բարեկամ է, եւ թշնամի՝ երբ մեր տէրութեան թշնամի է։

Ժամանակ մը երբ կառավարութեան դրութիւնը Ֆրանգաց աղեկ աչքով չէր նայեր, մենք զապպականս իրրեւ Ֆրանգ աքսորել տալու ալ յանդգնեցանք, իսկ այսօր կառավարութեան քաղաքականութիւնը փոխուելուն պէս սկսանք ոչ միայն զապպականս աքսորելու չափ չը բռնանալ, այլ նոյն իսկ [illegible] եկեղեցւոյ սեպհական իրաւանց յարգմամբ ալ աչք գոցել, եւ կարծելով որ կառավարութեանց քաղաքականութիւնը անփոփոխ է՝ կուզենք աւելի մօտենալ եւ մինչեւ իսկ կրօնական դաշնակցութեան մանել այն անսխալ գլխոյն հետ, որ ինքզինք Աստուած հրատարակելու շատ բան մը մնացած չէ։

Մեր աւանդական աթոռն Էջմիածինն է, բայց անոր գժբաղդաբար Ռուսիոյ հողին վրայ գտնուելէն եւ կրօնական ազատութեան խաբուսիկ վիճակէն է որ այսչափ կարեւորութիւն կ'առնէ մեր եկեղեցւոյն գիրքը։

Մեք երբ վստահացնենք մեզ տիրող կառավարութիւնը որ՝ մայր աթոռոյ քաղաքական գիրքը մեր վրայ ազդեցութիւն չունի, եւ մենք այս ու այն կրօնքին յարելու տրամադիր չենք, այն ատեն կը վերնայ սա հիմակուան չփոթ վիճակնիս եւ պարզութիւնը կը տիրէ։ իսկ անոնք որ՝ քաղաքական նկատմամբ պապական եկեղեցւոյ յարեր են՝ կը ջանան, ի՞նչ ապահովութիւն կրնան տալ որ՝ ուրիշ մ'ալ Ռուսական եկեղեցւոյն յարեր չը ջանայ։

Ուստի դարձեալ կրսենք որ՝ քաղաքական եւ կրօնական ապահովութիւնը մեր կեցած տեղը հաստատ եւ ԽՆԴՈՏԷՆ մնալնիս է, ոչ այս եւ ոչ այն կողմ յարելով։ Ο։

— Թարաֆըմըզա վարիա օրան շատ ա. թիւէքի մէքթուպ պու պիրդ բազքնարդարի պէրթէն տէրճ իտէր իսէքան, պիզիմ պահսըմըզատան մագսէտ, անճագ միւք ու միլէթէ պիր իրամէթ վէ սատագաթ. տան օրատա գունտան, վէ Բարա Հաղրէթ. լէրինէն շախսըյա հիչ պիր իշիմիզ օրմա. ենը, իլա ճիւվիթիյէ զարշը քէնտի քիլիսէ միպի հրիդ ու վիգայէ իթմէքլիք. տէն իսպարտէ պու լոնտրա գունտան, խասէթէնճէ վապտիհթիճ կէօրմէյիզ։

Էրմէնիլէրին գաթօլիք օրմաոը հաղրնտա 819 նիւմէրօնուդտա տէրճ իյէմիշ օրտուզունուզ նութգատան, մանայի հագիգիսինի տէր հալ անպաեամատըրմըզտան, իպթիտա պիր կիւղէլ ֆիլիզօֆի տէրսի զանն իտէրէք, տօզրուսու աչուրի տէրէճէ մէմնուն օրմուշ իտիմ։ Ֆագաթ սօնրա տիգգաճլըճա օգուեւունճա ֆիլիզօֆի բէյրտէի արասընտան տիրլօմասիեի կէօրաիմ, վէ տահա չօգ շեյլէր միշահէտէ իյէտիմ իսէտէ, սէօյլէմէյէ թէրէտտիւտ իտէրիմ։ Ο զէման մէզքիւր նութգուն իլք էվվէլ հասըլ իթտիի թէլէզլիւգաթը բուհանիյէ, պիթթապի զայիլ օլարադ, պիր թագրմ միթալաաթը խէսիսէյի տիւնեէվիյէ տէրեասընա տիշտիւմ։

Պու միթալաաթը թաֆսիլ ուզուն օլաճաղընտան թաթվիլի քէլամտան իհթիրազէն, վէ քէչֆ ու թախսիսինի երնէ սիզէ էվվալէ իտիպ, միճէրրէտ մէզհէպիմէ քէմալի մուհապէպէթիմտէն եալընըզ շուրասընը իսթարէ իճթիհատ իյէրիմ քի, թարաֆտարլարը իստասարնտա պուլունտուզունուզ լիպր-բանսէօրլիք վէ ինսանիյէթ էօյէ գաթօլիքլիք մէզհէպի կիպի էֆրատը քէփր պիր մէզհէպ քի, սայիր մէզհէպլէր միփլու պիր թագրմ աճիզէյէ, տիւնեանդն Էր տիւրլիւ միհնէթ ու մէշադաթ վէ քէէրլէրինէ գարշը, պիթթապի պիր պիւյուք թէսլիյէթ վէ մէնպաը իւմիտի սաաէթ օլմուշ տուր (1), լիպր-բանսէօրլիք վէ իսանիյէթ պէօյլէ պիր մէզհէպի թէզեիֆ թմէք տէյիլ տիր։

Սիպին գաթօլիքլիք վէ ալել խուսուս խաբ հաղրէթլէրի կիպի պիր միհթէրէմ գաթ հաղգընտա գուլանտըրընը լիսանը չէ սաըրտա էն միթէասսիպ վայիզլէր եէքակէրինին մէզհէպլէրի ալէյհինտէ մաալտլոնտէ պիլէ գուլանմազլար։

Ամէպա իթիգատընըզճա զաղէթաճըլըն վաղիֆէսի վայիզլէրտէնտէ զիեատէ ան ու մէզհէպ զայրէթի կիթմէ՞ք մի տիր։

Ամէպա մէտէնիյէթին պաշընտա կիտէն մէսէթլէրի թագլիտ պու մո՞ւ տուր։

Տին ու մէզհէպ խուսուսընտա պաղրլարընը նազարընտա հէր նասըլ իսէ բէք մէհէնի կէօրիւնմէյէն (2) Իսլամ վաթանտաշլարմըզը նիչին թագլիտ իթմէյօրուզ պիլմէ։ Պաղէն թիւրքճէ հրուֆ իլէ պասըլան զէկթալար պիր մէզհէպ տախլ ու թալուգ չէօյլէ տուրսուն, հիչ տինտէն պահ իմ՞յօրլար մը։

(1) Պիզ գաթօլիք օրմատընըզմըզտան մէզքիւր իթխատա օրմատըգտան պաշգա, իսլամիյէթէ վէ սայ տին ու մէզհէպլէրէ տախի, նիսպէթ իւզրէ պինշէրէֆի վերէնլէրէնիզ։

(2) Պիզ իսլամիյէթտէ, գաթօլիքտէն զիեատէ պէնիյէթէն կէօրենլէրտէնիզ, վէ պիզիմ պու իթխատըմիզը, շիմոիքի բաբա թարաֆընտան 186 էնէսինտէ նէշր իտիլէն պիր անոթլիք քեամիլէթատտիզ իթմէքտէ տիր։

Սօգ, եօգ, տին ումուրը վիճատանիյէտէն պիր չէյ մնր։ Վէ հէր քէսին տին ու մէզհէպի քէնտիսինէ բէք ազիզ տիր։ Ο ճիհէթլէ հայրէթի Իսա էֆէնտիմիզին «ախիրին սանա եարտրդը վագրթ բաղի՞ օրմաեաճաղրն չէյլի, սէնտէ ախիրէ եարմա» էմրի չէրիֆինէ տին խուսուսատնատ տախի իմմիսալ իտիպ, տայիրէյի էտպատէն չըգմամալըյըզ, գանն իտէրիմ։

ԻԼՄԻ ՍԱՐՓԸ ՕՍՄԱՆԻ

Պու կիւնլէրտէ պու իմ'իլէ, վէ Էրմէնի հուրուֆաթը վէ Թիւրքճէ լիսան իւզրէ օլտուզու, վէ իքի եիւզ օն սահիֆէյտէն իպարէթ օլուպ, Խթանպօլտա Պօեաճեան թապխանէսինտէ թէմիզ սուրէթտէ թապ իտիմիշ, վէ կիւզլճէ ճիլտէսիրմիշ պուլունտուզու հալտէ, պիր քիթապ բունիւմայի զուհուր օրմուշտուր, վէ Խթանպօլտա Թահթագալէատա վագր 52 նիւմէրօ իլէ միւրադգամ Ամէրիգա քիթիպխանէսինտէ 10 ար զուրուշա սատրըմագտա տրր։

Պիր թարաֆտան լիսանը Թիւրքինէն միլլէթիմիզ հագդրնտա էլզէմիյէթի, վէ տիկէր թարաֆտան տախի մէզքիւր լիսանըն սուհուլլէթլէ թահսիլի զրմնընտա էհէմմիյէթտէն պուլունան հօճա վէ քիթապլարրն դրլլէթի, տէր խաթըր օլունտուզու թագտիրտա, մէզքիւր քիթապըն զիեատէսէյէ ֆայիտէյի մուճիպ օլուպ, վէ պէնտէն տէյէ հպատիի մէմնունիյէթէ ճաղրնտա շիւբհէ եօգ տուր։

Մէզքիւր քիթապա, Ֆուատ բաշա հազրէթլէրի էսէրի մէմուհէլարը օլան Գավահիրի Սամանի յէ նամ Թիւրքճէ քիթապ էսաս վէ եասիսատ բէհկիր իթթիխազ օլունմուշ խէտէ, տահա զիեատ գավայիտի միհիմմէ տախի իլավէ գըլընմըշ տրր։

Մէզքիւր քիթապ մէքթէպլէրիմիզտէ, էրմէնիճէ քերականութիւն պիլէն հօճալար մարիֆէթիյլէ, վէ էրմէնիճէ քերականութիւնու միգտարի քիֆայէտէ թահսիլ եթմիշ օլան շակիրտանէ, գահատ վէ լուղէթլէր, էրմէնիճէ իլէ թաթպիգ իտիլէրէք տէրս վէրիլտիկի հալաէ, էսկի ուսուլտէ վէրիլէն տէրսլէրտէն պէշ սէնէտէ էօյրէնմէճէկինի, շակիրտանէն եալընըզ պիր սէնէտէ էօյրէնէպիլէճէկի իհթիմալի գավիտէն տիր։

Մէզքիւր սարֆը գատը ու գրյմէթինի թանրեարադ, էշալի հէմ սարֆը էվզաթ ու էզհան իտէն զաթը թէշվիգ, վէ հէմտէ քէնտիսի խթիֆատէ իյլէտիկի թագտիրտէ, իյլէրուտէ տահա միքէմմէլ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշլէրինի կէօրէպիլէճէկիմիզ, մէմուլի գավիտէն տիր։

Զաթէն չօգ տէֆա սէօյլէտիկիմիզ միսիլու, պու միւնասէպէթլէ, պու տէֆա տախի, լիսանը Թիւրքինէն մէքթէպլէրիմիզին հէման քերաֆֆէսինտէ տէրս վէրիլմէսի էլզէմիյէթինի, խալէսանէ միլլէթիմիզէ նասիհաթ իտէրիզ։

ԻԼԱՆ

Քէօբրիւ պաշընտաքի գրատախանէ, բամազանը չէրիֆին Ա ինճի կիւնիւնտէն իթիբարէն, եանի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն պէտ իլէ կիճէլէրի սաաթ Դ եւ գատատր աչրգ օլաճաղը, միւշթէրիլէրին մալիւմի օլմագ իչին իլան օլունուր։

ԳԱԹՈԼԻՆ ՃԷՋԱՍԸ

Մանչեսթրէն 822 ԹՎԻ ԹՈՒԲԻՆԷՆ ԳՐԷՍԵԼ

Հոլանդ Պըրա, օլ գատար թիւճճարլարի եաղմա իմիմիշ, վէ խուսուսի իլէ Հինտիսթան թիւճճարլարընա օլ գատար խատարաթ վէրմիշ իսի քի, Ինկիլիզ ին, Հինտիսթան տօնանմասընտան մախսուսէն իքի գրթա Հարպ սէֆինէլէրի, անը եա թուրթմագ վէ եախօտ պաթրմագ իչին տէնիզէ չրգարբմշլար իսի։

Ուիլերմ, հէման իքի սէնէ գատար մէզքիւր տէհշէթլու սանաթընա տէվամ իթտիքտէն սօնրա, մրգատարի քիֆայէտէ վարիտաթ սահիպի օլմուշ օլարագ, արթրդ գուրսանլըղը թէրք իթմէյէ, վէ բէք զիեատէսի իլէ սէվմէքտէ օլատուղու էշլինին վէ չօճուղունուն եանընա վարարագ, ճինաեէթլի գազանմրշ օլատուղու ագճէ իլէ, իյիճէ պիր էօմիւր կէչիրմէք էմէլինտէ իսի։

Գարիտան Ուիլերմ, քէնտի նիեէթինի թայիֆէլէրինէ վէ հիւքմիւ թահթընտա պուլունան մէմուրլարա անլաթազգտան, վէ անլէրին պիրազ գարշը գօյմագ իսթէտիքլէրինի իշ եէրինէ գօյմատգտան սօնրա, օլ անէ տէկին եաղմա իլէ իսինիլմիշ օլան վարիտաթը թագսիմ իթմիշ, վէ քէնտի հիսէսինէ տուշէնի ալարագ իքի նէֆէր թայիֆէ մարիֆէթի իլէ գարաեա չրգմշ, ագճէնին պիր մրգտարընը պիր եէրտէ թօպրաղ կէօմիշ, վէ կէմիտէ կիյինմիշ օլատուղու Հօլանտալը էսվապը իլէ, ֆիւթուրսուզ սուրէթտէ, քէնտի էշլի վէ չօճուղունուն պուլունտուգլարը խանէյէ վարմշ իսի։

Ուիլերմ ազ սէվինճ իլէ նէրտիվէնէլէրի չրգմամշ իսի, ֆագաթ պու սէվինճ բէք չաբուք սուրէթտէ հիւզն ու մանթէմէ թէպտիլ օլատուղունու ատուշմուշ իսի։

Քէնտի էշլի, սէֆալէթ իչինտէ վէֆաթ իթմիշ, վէ հէնուզ անճագ իքի եաղընտա պուլունան էվլատը, էշլի զիմմէթի պիր գատըն մարիֆէթի իլէ պադշահագտա իսի։

Ուիլերմ անտէն սօնրա, քէնտի էշլի իւզէրինտէ օլան մուհապէթինի, քիւչիւք էվլատընա եանի Մէյրիեէ վէրմիշ, վէ թա օլ վագրթտան պէտ իլէ քէնտի մուհապէթի ղիթթեատրիճ իզտիեատ պուլմուշ, վէ նիհայէթի օլ տէրէճէլէրէ վարմշ իսի քի, պու խային վէ վահշի ատէմ հէման պիր կիւն տախի։ Մէյրիսիզ եաշատամատաճագ իսի։

Մէյրի իսէ, պիւյիւտիւքճէ, պապասընըն մուղայիրի օլարագ, զայէթ մազլրմ, նէզաքէթլի, վէ սօն տէրէճէ աղրը պաշը պիր գրզ օլմագտա, վէ քինտի տիլպէրլիյի տախի, ախլագընըն բաքլըղը իլէ պիրլէշէրէք, քէնտինի նատիրիւլ էմնալ օլան գրզլարըն սըրասընա կէչիրմէ քտէ իսի։

Մէյրի, հէման անասընը թանըմատա պաշլար պաշլամազ, անը զայզ իթմիշ, վէ պապասընը տախի անճագ օլ վագրթտան սօնրա թանըմագտա իսի, նէ զաման քի անըն ֆէնտա ախլագը վէ վահշիլիյի, եաբմա զիր տիյանէթ իլէ սէթը օլմագտա իսի։

Նիհայէթ Ուիլերմ Գլայտ, Մէյրինին ինտինտէ էշլի ըրզ վէ քեամիլ պիր բէտէր իսի, անըն իչին բէտէրի քէնտիսինի նէ գատար սէվէր իսէ, քէնտիսի տախի բէտէրինի օլ գատար սէվէր իսի։

Պիչարէ Մէյրի, ճճէպա մէշհուր պիր դուրսան գրզը օլմուշ օլատուղունու պիլսէ, տօղտուղու իչին նէ գատար բէշիման օլաճաղտը։

Ուիլերմ Գլայտ, անըն ախլագընը բէք իյի պիլէրէք, քէնտի սապրգ հարէքէթլէրինի էզ ճան ու տիլ անտէն սագլամաղա չալըշըր իսի։

Ուիլերմ իյի պիլ իր իսի քի, Մէյրի պիր քէրրէ տօղտուղունտան էվվէլ վէ պիրազտա սօնրա քէնտի բէտէրինին նէ եօլտա պիր վահշիլիքլէ էօմիւր կէչիրմէն պիր ատէմ օլտուղունու տույտուգտա, արթրդ անըն իչին բէտէր եօգ իսի վէ Ուիլերմա տախի պաշգա պիր շէյ գալմազ իսի, իլլա մէզարա կիրմէնէն եօլունա պագմագ։

Տեվ։

ՄՈՒԱՄՄԱ

(Հանելու կ.)

Սէվտիկիմտէն ուզադ տիւշտիւկիմտէ, տիւշար օլատուղում օսանճատան պէնի գուրթարան չէյ, հէմ ազգ ու սէվգատատան դիեատէ կիւզէլ տիր, վէ հէմտէ սէվտիկիմտէն դիեատէ կիւզէլ տիր։

Տի ունքի մուամմա քաֆա- իսի։

ԻԼԱՆԱԹ

Պէյ-օղլուն Թարլա-գրանի ճամատէսինտէ 68 նիւմէրօ իլէ մուրաքքամ մէյմանէնին միւլք վէ կէտիկի Ալանճը օլան Տօղտամաճը Սարգիս աղա թարատ. Ֆընտան ֆիրուխթ օլունմասը, Մէճմուա իի Հավատիս դագէթասընին 1868 նոյ. 28 թարիխի, վէ 204 նիւմէրօլու նիսանէսինին իլանաթը սըրասընտա կէօրիւլմուշ իսէտէ, մէզքուր Սարգիսին պու կէսիքտէն, եարընդզ ելլի պէշ ագճէ հիսսէսի օլուպ, գուսուրու զեյրտէ մուհարրեր քիմէնէյէրին։ Եանի,

17½ ագճէ Քարբէրը Ռափայէլին։
27½ » Գրզ գարընտաշը Թէրզղենա գատընին։
10 » Պէյ-օղլունտա Ս. Եըրրգութիւն էրմէնի քիլիսէսինին։
10 » Միւթէվէլլի Ֆանէն գրզգարընտաշը, վէ Տօղտամաճը Գէորգ ղէվճէսի Գայիանէ գատընին օրտուղու ճիհէթիյէ, մէզքիւր մէսիհանէի, մէրգումի Սարգիս սամմանա միգթէտիր օլմասրզը պէկյանի իլէ, իրտու իլանրմըզը գաղթիտի միւթէպէրիիդէ տէրճիյէմէնիզ նիյազ օլունուր։

Իզմիրտէ Տէտէեան թապխանէսինտէ թապ իտիլմէքտէ օլան, վէ Ավիթօր Հիւկօնուն թէէլիֆաթը մէշհուրէսինտէն պուլունան Միզերապը թէրճէմէսինին տէօրտիւնճիւ ճիլտի տախի կէլմիշ տիր։ Միշթէրի պուլունան զաթլարըն, խաթանպօլտա Գումրու խանընտա վաղը Տէտէեան Սարգիս աղանին 11 նիւմէրօլու մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէյէրի իվապար գրլըրը։

ԹԷՆՊԷԼԻՔ

Մէզքուր իսիմտէ օլան յիտալէ պաշմտրբրլարագ, կէրէք քիմթապճըլարտա, վէ ալէքսուսուս Իսմանպօլտա Սիմպիւլիւ խան ալթընտա Գաֆֆաֆեանդար տիւքքեանընտա, վէ դազէթա սատրճըլարըմզդ եանընտա 5 էր գուրուշա սատրլմագտա տրը։

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Տօգթօր Գալուստեան էվվէլքի խանէսինի թէրք իլէ, երէնէ Պէյ-օղլուտա, Կոկիլիդ սէրաեը գարուսունտան աշաղը կիտիրիր իքէն, մէզքիւր սէրաեն տիվարը գաբշը սրրասընտա, Համալպաշը սօգաղընտա վագը 68 նիւմէրօլու խանէյէ նագլ իյէմիշ տիր։

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ԱՍՏՂԻԿ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑ

ԿԱՄ

Ազգեր-կան Ազգայն Ցառաջդիմական Հեղինակութիւն

ԲԱՐՍԵՂ Ս. Գ. ԱՅԱԶՄԱԼԵԱՆԻ

Ի ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Քիւրքճեան տպարանէն մաքուր տպագրութեամբ ելած եւ 94 երեսէ բաղկացեալ այս տետրակը 3½ ղուրուշի կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով եւ Մայր եկեղեցւոյ բանկալը։

Այս տետրակը խիստ օգտակար դասեր կը պարունակէ իր մէջ, կը խօսի, Աստուծոյ, կրօնքի, ազգութեան, հայրենիքի, միութեան, նախանձախնդրութեան եւ ազատութեան վրայ։ Իր սկզբունքները հիմնուած են, Վիքթոր Հիւկօի, Ժիւլ Սիմոնի եւ ասոնց նման հեղինակաց խօսքերուն վրայ։

Դիւթերուն ընտրութիւնը եւ գնոյն ածնութիւնը տարակոյս չի թողուր որ՝ հեղինակին աշխատասիրութիւնը կը քաջալերուի, եթէ մեր դատարակները ոսկեզօծ օրացոյցներով եւ խաբուսիկ պատկերներով տղոց ներկայ հաճոյքը գոհացնելու տեղ, տղոց ապագայն գոհացնող այս եւ կամ ասոր նման գիրքեր նուիրելու կամքն ունենան։

ԹՇՈՒԱՌ

Իբրեւ մէշհուր քիմիագէն իւշինճիւ ճիլտի պրասրրպ կէմիշ օրմանին։ միշթերի օրան զամիլասին կիտիպ Քուսմրուխանտա Տէտէեան Սարգիս աղանին մանգաղարնտան ատմագարը իսան գունուր

ԳՆԱՐ ՊԱՆԴՈՒԽՏԻՆ

Գեր։ Խորէն սրբազանին հեղինակած այս բանաստեղծութիւնը՝ Աբրամեանէն խիստ մաքուր տպագրութեամբ ելոյս ընծայուած այս գիրքը, կը ծախուի 6 ֆրանգ ամեն Հայ գրավաճառաց քով։

Խորեն սրբազանի բանաստեղծական հանճարը արդէն իր զանազան գործերով աշխարհածանօթ ըլլալով՝ այս նոր գործն ալ աւելի իր տաղանդը երեւան կը հանէ։

Կը յուսանք որ ընթերցասէր հասարակութիւնը պէտք եղած քաջալերութիւնը չի զլանար։

ԹԱՂԵՒԻ ՆԱՄԻՄՔԻՆ

ՋԷԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊՈՒ

Պու քերրէ ծագ Ալէքսան եճզաթանէսինտէ թէրթիպ օլունմագտա օլան իշ պու չէլիք շուրուպա չարագթաբը ճիհան մալիւմ, վէ իլէզ միւթէնէվիհէեէ շիֆապախշ պիր մուալիճէ օլուպ, շէլիք իլէ նօտ թապիր օլունան մատնտէն միւրէթթեպ լարագ, էվրօպանըն աթըպպայի հուպդարի վէ ամբէթպի թըպպիեէ թէճմբիսպէյէրի իլէ շիմտիյէ տէկին թիւրլու թիւրլու խաթալըգլարա տիւշար օլան եշխասըն դայէթ սուհուլէթլի պու մուալիճէ սահեսինտէ թէրմիլին շիֆապուլպիլէճքլէրի միւշահէտէ օլունուղու, վէ ալել խուսուս սրրաճա խաթալըգընան զուհուր իտէն սարբլըղա վէ նէվը սայիրէսի, վէ նիսա թայիֆէսինտէ զուհուր իտէն պէեազ հայդ (ատէթ), վէ եէնէ թայիֆէյի մէրգումէտ վագը օլան հայդ թէսքինի վէ սրրաճա իլլէթի վէ ծիվա մուալիճէսինէ սահ օլան ֆրէնկի էմրազը, վէ պազը աթըպպայի չէօհրէթշուար քէշֆինճէ ագճիյէրտէ զուհուր իտէն խասթալըգլարա վէ հէնուզ պաշլամբզ վէրեմ իլլէթինէ տախի մուալիճաթը սայիրէտէն զիեատէ թէէսիրի օլտուղու զահիր վէ նիւմունեան օլտուղու։

Օգկա իլէ պալըզ եաղը Ինկիլիզին, պիրինճի սօյու պէեազ օգկասը 35 ղրշ. իքինճի սօյու դրբմբզը, օգկասը 24 ղրշ. ուչիւնճիւ սօյու սբեազ 18 ղրշ. սուրթիլմագտա տրը շու սաթիտէքի մահէլէրտէ։

Ասալ տեբզիթօսու օլան, Խաթանպօլտա Կոզատատա Մ. Ժագ Ալէքսանընն Ն. 107 մուղազասընտա, Պահչէ գաբուսունտա Համիտիէ թիւլպէտի օրրասընտա Ն. 24 եճզախանէտէ, վէ Պէյօղլունտա Գոյլճնճու գաբլուղու գարշըսընտա Ն. 97, Ամէրիգան եճզախանէսինտէ։

Մէզքիւր եճզախանէլէրտէ էվրօպանդն էն միւթէպէր ֆապրիքալարընտան հեր կիւնտ եճզա պուլունուղ, եհվէն ֆէեսաթլա սաթրլմագտա տրը։ 12

ՏՕԳԹՕՐ ԼՕՐԷՆԵԱՆ

Փարիս թըպպիյէ մէքթէպլէնէն չըգմա վէ տօգթօրլուգ սիքլըմասընա հասիրզ օլան, վէ հպյը միւատէթ Փարիս խասթախանէլէրինտէ էքսթէրնալըգ էթմիշ օլան, տօգթօր Պէտրոս Լօրէնեան էֆէնտի, պու տէֆա Ցէր-սատատէթ կելմիշ օլտուղունտան, հեր սալը կիւնլէրի, սապահըն սահաթ 4-տէն եէտիսինէ գատար, Պէյօղլունտա Պեգար սօգաղը Ն. 24 քէնտի խանէսինտէ խսյրաթ օլարագ խասթալարա պագաճաղը, վէ քէնտիսինի խասէթէն կէօրմէք իսթէյէնլէր իչին հեր հաֆթա բէնչ շէմպէհ վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի, սահաթ եէտիսէն սօ պիրէ գատար քէնտի խանէսինտէ կէօրէսիլէճքլէրի, վէ միւթաթալ խանէլէքինէ իսթէյէնլէրէ տահի կիտեճէյի իլան օլունուր։

ՏՕԳԹՕՐ ԲԵԼԷԶ

Ամէրիկայթը եճերասիյէ ճճրա իթմէքսիզին, աղրբեն տիշլէրին վեճճարընը (աղրը) տէճ ու եղալի իթմէք, վէ տիշլէրի չըգմը օլանլարըն տիշլէրինին եէրլէրինէ զանհեթիզճէ թապիի վազ օլունմուշ կիպի զտեեթ տիգգամ օլանուա պիլէ անլաշըլմամագ իւզրէ, տիշ գէյմագ վէ տահիլի ֆէժտտ վէ չէնկտէքի էմրազ վէ գուսուհ վէ թեզէլլիքլի տէնտանա թէտապի իթմէք, վէ տիշլէրի թագիրաթքնան, եանի եէրլէրինտէ օյնայըպ, պիր դարաֆա տէվրիլմէքլէրի հայտէ եէրլէրինէ գէմմագ, վէ տահիլի ֆէժի թէմիզմէքտէ, վէ բասլանմըշ վէ սիեահլանմըշ դան տիշլէրին բաա վէ քիրլէրինի չըգարպ, ճէվհէրի զամիսինի թէճահա իիմքտէ, վէ աղզն ֆէնա գօգուլարընը իսալհ իթմէքտէ վէ սթէն վէ լասթիքտան զայէթլէ լաթիֆ վէ բանա վէ սալպէթլի վէ խաֆիֆ եէմէք էէնտիկի վէպէթտա պիր զարար ու զիեան վէրմէզալէա եէրի վէ չըգար գօնուբ տիշլէրեաբմագտա օլան Փարիսի թապիպ տիշի Մ. Ռելէզ, Պէյ-օղլունտա Կլավան օգաղընտա 2 նիւմէրօտա քեանսի իիմքտէ վէ ալաֆքանկա սահաթ 6-տան 4 եգատար կելէն վէ կիտէնլէրէ ամէլիյաթ մէզքիւրէյի ճճրա իյլէմքտէ օլուպ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիրմէք միւրատ իտէնլէր օլսը իսէ, օրատան սիւալ իթմէյէրի։ 6

ԼՕՀՍՈՒՆ ԼԻՋ ՍՈՒՆՈՒ

Գալաթտան սաֆքնմալը տրը։

Բրուսթա սէվկէթի թըպպիեէ ագատամիսը վէ էն մէշհուր թապիպլէր վէ սամանէն թըպպիեէ ագատէմիսլարը թարաֆընտան պէեէնիլմէյ օլտուղու հայտէ, մէզքիւր Լիզ սուհու եիւզտէ օլան լէքէլերի չըգարբը, կիւնէշ եագմասընը սալը, վէ եիւգիւն պուրուշուգլուգլարընը տիւզելթիպ, կիւվելէք վէ թագելէք վէրիր։

Կէրէք էրքէք վէ կէրէք նիսվան թայիֆէսինտէն պու սուհու գուլլանըպ, լիւզելէնմէք, կիւնէշտէն հրֆզ օլուճմագ, վէ վիճուտ դաեեթլէ պիր պէեազէ վէրիպ, թէնի եամուշթմագ վէ եիւգիւթեշլէրինի ալմագ ճիհէթլէրինճէ ֆայիտէլի պիր թէտպիր օլտուղունու իգբար իթմիշլէր տիր։

Մէզքիւր սու, Գալաթատա եիւքսէք գալարբրմտա Ն. 68 Մ. Վէլիզ վէ գամբանէանքն էճզախանէսինտէ սաթրլմագտա տրը։

ԻՎԱՆՆ ՄՈՒՀԻՄՄ

ԷՎԷՐՕԲԱՆԸՆ ՀԷՐ ՆԷՎԼԻ ԲԻԵԱՆԳՕ

ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ

Մ. Ջանէր, Լիվրօբանքն վէ Թուսթանքն պազը միւթէպէր պանքէրլէրի իլէ ուզալարագ, պաշլքա վէ էն գիեատէ սաղը օլարագ կիւնանկիւն իսթիգրազլարըն ասլ պիլէթլէրինտէն կէթիրթմիշ օլուպ, սաթրն ալանլարա, սանրատան սաթմագ իսթէտիքլէրի ֆալտէ, ուզագ պիր շէյ թէնզիլ իլէ եէնէ քէնտիսի սաթրն ամանգլըղը վատ իյլէտիքտէն պազգա, սաթարդը ռնա պիլէթլէրի իւզերինտէ քէնտի միհէբրնէ պուլունարագ գալպ օյմանեաճաղընա միւթահիտ օլմաճագ տրը։

Մինան բիանգօսունուն ան ֆրանգլըգ անա պիլէթլերի, քի պունլար հէր պազա չըգմագ, սէնէտ 4 սանթիմ չէքիր. էն յոգ 50 պին վէ էն ազ 10 պին ֆրանգ գազանդը. էմնիժիզգէքի ռումի 2 սէ չէքիլէճէք տիր։

Իշ պու բիանգօլարըն հեր պիրբինին չէքիլէն նիւմէրօլարը պրբ պրբ, Լրմէնի ղաղէթալարընտան եալ քընզ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐՏԱ սինտէ տէրճ օլունճագ տրը։ Զիեատէ թաֆիլ լի մալիւմաթ իսթէէնլէր Գալաթատա Կարա-քէօյտէ Գօմիսիսի խանը գաբուսու եանընտա Ն. 46 սարրաֆ Մ. Ճօրճի Ճանէթօնուն մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմէլի տիրլէր։ 10

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

ԳԷՏ ՕՂԼՈՒՆՑԱ ՏՕՂՐՈՒ ՍՕԼՏԱ, ՏՕԹՕԿՐԱՏ ԱԳՏՈՒԼԼԱՀ ԳԻՐԱՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԵՐՍԸՆՏԱ ՏԻՄԱԿԷՐՈ 467.